

Stanovisko k uvažované výstavbě přehrady Tuchoraz v Dolánkách

Popis materiálu Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod

Materiál uvádí, že dlouhodobým sledováním mikroklimatu klimatologové zjišťují na jedné straně výskyt extrémního sucha, projevující se nedostatkem pitné vody, na straně druhé extrémním výskytem povodní, které způsobují velké škody. Příroda zásahy člověka ztrácí retenční schopnost vody. Do budoucna se předpokládá, že se vývoj v klimatu bude v České republice bude rozvíjet směrem k extrémům.

V důsledku těchto jevů, odborníci předpokládají rozkolísanost stávajících zdrojů povrchové i podzemní vody až o 25 %.

Proto je zapotřebí věnovat pozornost předpovědním modelům a scénářům zejména ke zjištění důsledků změn klimatu a dopady na život obyvatel, a životní prostředí připravovat opatřeními k omezení negativních důsledků změn klimatu.

Materiál uvádí, že plán hlavních povodí České republiky stanovil pro zvládnutí extrémních stavů jako jsou nedostatek vody a sucha a povodní rámcové cíle :

- zapojit sektory národního hospodářství jako lesnictví, zemědělství, pozemkové úpravy, a pod
- zajistit ochranu lokalit vhodných pro umělou akumulaci povrchových vod pro účely kompenzace dopadu klimatických změn

Podle odborníků, vodohospodářů by měla být adaptační opatření dostatečná ke zmírnění variability klimatického systému. Klíčovou roli hraje přirozená schopnost přírody a její retenční schopnost přírodních prvků zmírnit dopady v co největší ploše.

Předložený plán hlavních povodí České republiky se zabývá mapováním vhodných lokalit pro vybudování akumulačních nádrží povrchových vod celou řadu let. Byl prověřen seznam 186 lokalit. Lokality byly posuzovány odborníky z hlediska vhodnosti a nakonec bylo vybráno 65 lokalit a to 21 v kategorii A a 44 v kategorii B. Přehrada v Dolánkách je vedena pod názvem Tuchoraz a je uvedena v kategorii B, znamená to, že budou jednotlivé lokality v 6 ti letých cyklech hodnoceny a výstavba nádrže by byla zahájena v případě prokazatelné potřeby do 50 až 100 let.

Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod / LAPV / by měl být zahrnut a zapracován do návrhu politiky územního rozvoje z hlediska stavebního zákona a dalších zákonů .

Podle materiálu se předpokládá, že se první aktualizace Generelu LAPV, bude provádět a v roce 2015 .

Materiál uvádí , že Generel nesmí být chápán jako plán výstavby vodních nádrží , ale jako podklad k tomu, aby se prostřednictvím územního plánování neznemožnilo použití území pro výstavbu vodní nádrže. Součástí je mapka a informace o nádrži. Generel uvádí plán akcí, které by mohly být realizovány v průběhu 50 až 100 let.

Odbor životního prostředí a zemědělství v Č. Brodě požádal komisi ŽP o stanovisko k materiálu.

Je pravdou že poslední doba vývoje mikroklimatu se vyznačuje extrémním průběhem počasí./ sucho, velké srážky a povodně, silné větry, vichřice apod.

Na těchto stavech se podílí činnost člověka v místě, projevují se dopady globálního vlivu. Zásahy člověka do přírody a jejím přetvářením , příroda ztrácí svoji retenční schopnost. Snížená retenční schopnost přírody podporovaná globálními projevy způsobuje extrémy v počasí, nedostatek pitné vody apod. Zvýšený odtok vody z povodí zpětně nahrává i extrémním projevům a projevuje se nedostatkem vody.

Podle historických pramenů i v Českém Brodě byla v minulosti také povodeň díky říčce Šembera a nadělala mnoho škody/ asi před 100 lety /. Skutečností je, že se v Dolánkách nachází několik protržených hrází rybníků , které by mohly napomáhat snižování retence vody .

Je třeba uvést, že území , které by podle materiálu Mze ČR a MPŽP ČR mělo být zatopeno by mohlo vzniknout řada škod jako jsou :

- oblast je velmi využíváno k turistice, zázemí nejen českobrodská
- je tam nově otevřená Naučná stezka,
- z hlediska botanického je tam řada biotopů s vzácnými společenstvy živočichů a rostlin
- řada soukromých pozemků, několik chat
- v místě je uloženo potrubí Tranzitního plynovodu, společnosti RWE
- nachází se tam vrtané studně s čerpací stanicí pitné vody pro Český Brod
- celou plochou vede komunikace do Doubravčic a do Kostelce nad Č.Lesy a tímto řešením by se zaplavila

Vybudování nádrže by mělo jednoznačně negativní dopad na životní prostředí. Výstavbou nádrže je sice řešen problém zvýšené retence povodí, ale jako ta nejdražší a nejméně citlivá varianta.

Je to zásah do přirozených ekosystémů a má vliv na fungování i vzhledu krajiny. Biosféra generuje pestrost a rozmanitost, kterou my lidé nejsme schopni nahradit jiným než uniformními monokulturami všeho druhu a vodními plochami zcela měnícími ráz krajiny. Jinými slovy, šmahem ruky degradujeme bohatství, které vzniká velmi dlouho a zaručuje stabilitu, a nahrazujeme je chudostí a jednotvárností, která je velmi zranitelná. V dlouhodobé perspektivě bude mnohem zranitelnější a labilnější krajina díky rozšiřování monokultur.

Řešení ke zvýšení retenční schopnosti povodí by šlo řešit šetrněji, jako osázením povodí stromy, obnovením protržených rybníků apod.

Závěr a doporučení

Výstavbu nádrže Tucharaz ke zvýšení retence povodí Šembery , nelze jednoznačně podpořit. V materiálu je příliš málo informací a výstavba nádrže je to nejdražší řešení , které by mělo příliš velký negativní dopad v krajině.

Doporučujeme, aby byly prováděny další studijní práce , jak zvýšit retenční schopnost povodí Šembery. / aktualizace materiálu / , Doporučujeme požádat Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí o studii posouzení vlivu stavby na životní prostředí z hlediska stavebního zákona a zákona 100 o posuzování

vlivu. Tato studie by měla posoudit přínosy a vypíchnout problémy , přinést i jiná řešení jak zvýšit retenční schopnost povodí Šembery.

Není to tak problém současnosti, ale řešení budoucnosti Českého Brodu a okolí jak vytvořit lepší retenční schopnosti povodí Šembery a zamezit tak případným povodním a v globále přispět ke zlepšení klimatu.

Komise životního prostředí při Městském úřadu Český Brod. Se stanoviskem souhlasí všichni členové komise životního prostředí.